

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Feladat szerkesztő: MAROT SANDOR

Mit jelent Hindenburg elnöksége Európára

merikai felfogás szerint a német monarchista uralom kezdete — Hogy tja a helyzetet az európai sajtó — Lloyd George Poincaré politikáját okolja Hindenburg megválasztásáért — Az új elnök leteszi az esküt

A tegapi nap világszenzációja: Hindenburg tábornok elnökké választása mára eglehetősen vesztett élességéből. A berni táviró alig hoz eseményeket s a választással kapcsolatban még beérkező jelentések tulnyomó része lapvéleményekről Lloyd Georgetől Pasiesig politikusok nyilatkozatairól számol be.

A nyilatkozatok egyrészt ajzottak, másrészt mérsékelték. Általában a legnagyobb valószínűség mellett szól, hogy Európa megdöbbenése pár nap múlva ki fogja élni magát a nyilatkozat és véleményesorozatban. Hindenburg elnökké választása eltolódásokat csak a belső német politikában fog előidézni, egy időre emellett a márka máris érezhető esésén keresztül kellemetlenül érinti a német gazdasági életet, de külpolitikai bonyodalmakkal galább ezidőszert nem fenyeget.

Hindenburg győzelme — protestáns győzelem

Most, hogy lezajlott az egész világon nagy szenzációt keltett német elnökválasztás és abból Hindenburg neve került ki győztesen, a leadott szavazatok értékesítésénél kiderült, hogy

Hindenburg legnagyobb szavazatnyerésége a tulnyomólag evangélikus, Marxé a tulnyomóan katolikus választókerületekből adódott.

Tagadhatatlan, hogy Hindenburg népszerűsége és nevének varázsa nagy vonzórót gyakorolt a választókra, a polgárok zájezei csak azért szavaztak rá, mert győztesége rokonszenves és tiszteltetést páncsoló, méris bizonyos, hogy

a felekezeti szempontok nagy szerepet játszottak a mostani elnökválasztáson.

erre vall az is, hogy a délvidéki kerületekből, mindenekelőtt Württembergből és Badenből demokrata körökből tömegesen öttek a figyelmeztetések a központból, hogy

az evangélikus vallású demokraták számára nehéz a katolikus mellett szavazni, aki a centrum-párton régebben kulturharcot hirdetett,

a népblokk választási vezetősége azonban nem tulajdonított jelentőséget ennek a tüzetnek és nem hitte, hogy felekezeti szempont juthasson felszínre a birodalmi elnökválasztáson.

Ha tehát a három szászországi választókerület, Württemberg és Baden nemcsak elfordult Marxtól, hanem nagy számmal növelte Hindenburg táborát, annak csak az az egy magyarázata lehet, hogy ezeknek a választókerületeknek tulnyomóan protestáns lakossága nem akarta a birodalmi elnöki székben látni a katolikus Marxot.

Mi lesz a következménye Hindenburg megválasztásának

Ilyen címen a Matin is hosszabb cikket és érdekes kommentárokat fűz Hindenburg megválasztásához.

Hindenburg megválasztásához. Hindenburg megválasztásának — írja a Matin — következménye mindenesetre az lesz, hogy

Németország mindenáron ki akar majd bujni a katonai ellenőrzés alól,

nem fogja folytatni a tárgyalásokat a garanciapaktum körül, nem fog belépni a Népszövetségbe, követelni fogja a keleti határok megváltoztatását és még ha Hindenburg bölcsessége ezeket a csapásokat, vagy ezeknek egyikét vagy másikat el is hártja,

a hatás tagadhatatlanul leverő lesz a külföldön.

Elegendő a Hindenburg név, mert ez a név a németek számára szimbólum lett, jelképe a felszabadulásnak és a teljesítés megtagadásának. Óriási nagy lesz a bizalmatlanság Franciaországban a németek iránt, nagy csalódást fog kelteni Hindenburg megválasztása Angliában és Amerikában, de mély és tartós lesz a hatás magában Németországban is.

Nem fog akadni francia miniszterelnök többé, aki közlekedést merjen ajánlani Franciaország és Németország között.

Hindenburg megválasztása többet fog ártani a németeknek, mint más népeknek.

Megnehezült Anglia közvetítő szerepe

London, április 27. Éjjeli egy órakor londoni időszámítás szerint megjött az utolsó hír Hindenburg győzelméről Angol politikai körökben az az általános felfogás és ez alakul ki a lapok kommentárjaiból is, hogy

Hindenburg megválasztása jelentékenyen meg fogja nehezíteni az

Hindenburgot diadalmenettel akarják behozni Berlinbe

Berlin, április 29. Az ujonnan megválasztott birodalmi elnök valószínűleg május tizedikén foglalja el hivatalát, eddig az időpontig Simons dr helyettes birodalmi elnök marad hivatalában. Az alkotmány értelmében ugyanis a birodalmi elnök megválasztása csak akkor lesz végleges, ha közzétették a hivatalosan felülvizsgált választási eredményeket. A választási eredmények felülvizsgálása körül belül nyolc-tíz napot vesz igénybe. Időközben az új birodalmi elnök érintkezésbe lép a birodalmi gyűlés elnökével, hogy megállapítsa az esküvétel napját. Az esküvétel a birodalmi gyűlés plénuma előtt történik meg és tulajdonképpen ez lesz a hivatalos elfoglalása az elnöki tisztségnek. Május első napjaiban Hindenburg átköltözik hannoveri villájából Berlinbe.

A jobboldali körök, főleg a nemzeti szövetségek, igen nagy előkészületeket tesznek Hindenburg Berlinben való fogadtatására. Mint már most bejelentik, Hindenburgot diadalmenetben, mint triumfátort, akarják Berlinbe hozni. A szociáldemokrata párt ellendemonstrációképpen

angol kormánynak a békéltető közvetítő szerepet,

lehetetlenné fogja tenni az öt hatalom garanciapaktumának megkötését, az angol nagyipar reakciós elemei azonban szívesen fogják üdvözölni Hindenburgot az elnöki székben.

„Hindenburg melegíti a széket a Hohenzollerneknek“

New York, április 27. Amerikai időszámítás szerint esti 9 órakor lett köztudomásúvá, hogy Hindenburg a német birodalom új elnöke, tehát idejekorán az első reggeli lapok számára, amelyek mind azt írják, hogy

Hindenburg győzelme úgy hatott, mint a bombarobbanás.

A járókelők az utcán és a színházakból kiözönlők szétkapkodták a lapokat. Minden nyilvános helyiségben a német népszavazás eredményéről beszéltek. Általánosan az a vélemény alakult ki, hogy

a német birodalom népe szembe helyezkedett az egész világgal és ezen nem változtat az, hogy Hindenburg sürin emlegette a köztársasághoz való hűségét.

A hangulat Németország irányában egészen megfordult, ami arra is visszavezethető, hogy az amerikai lapok már napok óta súlyos következményeket jósoltak arra az esetre, ha Hindenburg lép Ebert Frigyes örökébe.

A Chicago Tribune a választás eredményét ezzel a címmel adja: Németország a monarchia mellett döntött. Az alcím ez: A demokrácia vereséget szenvedett Németországban. Egy másik alcím: Hindenburg melegíti a széket a Hohenzollernek számára.

A World már képet is közöl. Hindenburg teljes tábornagyi díszben, mellén temérdek rendjellel, felkötött karddal terpeszkedik egy széles karosszékben, előtte feszes tartásban tisztelegve állnak katonák és jelentik, hogy megválasztották elnökké.

május elsejét ebben az évben különös nyomatékkal akarja megünnepeelni, hogy ezzel ellensúlyozza a Hindenburg körül támasztott propagandát. A szocialisták hangsúlyozni fogják, hogy a köztársaság a tegnapi választási vereség ellenére is megintathatatlansul szilárd.

Az esküvétel után a kormány vissza fog lépni és valószínű, hogy Hindenburg, mint köztársasági elnök, újból a régi kormányt nevezi ki.

Jól informált, a birodalmi kormányhoz közelálló helyről nyert értesülésünk szerint azt hiszik, hogy Hindenburg birodalmi elnökké választása a német birodalom külpolitikájában nem fog irányváltozást jelenteni. Hindenburg egyenes és objektív gondolkodó ember és hű fog maradni ehhez a tulajdonságához. Hindenburg leteszi a köztársasági alkotmányra az esküt és hű is marad ehhez az esküjéhez. Eppen ezért azokat a pártokat, amelyek Hindenburgot megválasztották, meglehetősen csalódás fogja érni, mert az új birodalmi elnök legfőbb törekvése az lesz, hogy a rendet fentartsa és az ország újjáépítésén dolgozzék. Ami

a birodalmi elnök külpolitikáját illeti, annak irányelvei a Dawes-féle szerződésben és egyéb hasonló megállapodásokban meg vannak határozva, eevébként pedig Németország külpolitikáját nem a birodalmi elnök, hanem a felelős birodalmi kormány irányítja. A mostani kormány pedig a biztonági kérdéssel kapcsolatban messzebbmenő előzékenységet tanúsított Franciaországgal szemben, mint olyt bármi-lyen eddigi kormány tanúsítani mert volna. Ez természetesen a jelenlegi német kormány véleménye Hindenburgról és azt ma még egyáltalán nem lehet tudni, hogy ezeket a következtetéseket az események igazolni fogják-e.

A Journal des Débats ezt írja: Az elvakultság szelleme Németországban felülkerekedett. Bár Hindenburg pacifistának mondja magát, ezentul is hű szolgája a császárnak, egyebekben pedig Hindenburg neve alatt, amely szimbólumot jelent, mások fognak kormányozni. A szövetségeseknek résen kell lenniök, hogy politikájukat összhangba hozzák.

A Temps azt írja, hogy Németország levette az álarcot. Hindenburg megválasztása bejelentése annak, hogy a köztársasági kormányzat rövidesen megdől és visszautasítása az egyetértés és a szerződés politikájának. A választás arcátlan kihívást jelent az egyetértés és béke minden erővel szemben. Mától kezdve szem előtt kell tartanunk a béke problémáját és számolnunk kell azzal a helyzettel, amely a német reakciók győzelméből származik.

Foch marsall Németország teljes lefegyverzését követeli

Sulyosbitja Németország számára a helyzetet az, hogy Párisban szerdán kezdő ma a nagyköveti konferencia felülvizsgálja Foch marsall jelentését, melyet ez a versaillesi szövetségek katonai ellenőrzőbizottság nevében dolgozott ki Németország lefegyverzésére vonatkozóan. Ma este a londoni francia követ Angliába utazott, hogy közölje a francia kormány álláspontját a biztonsági kérdés ügyében. Főleg arra fog törekedni a francia követ, hogy sürgesse Németország teljes lefegyverzésének elrendelését. Ezt a fokozott mértékben való lefegyverzést elsősorban Hindenburg megválasztása következtében követeli Franciaország.

Fleuriot francia nagykövet ma este Párisból Londonba tért vissza. A Temps szerint tudomásra adja az angol kormánynak a biztonság kérdésével összefüggő francia kormányzati tevékeneteket, elsősorban pedig azt az elengedhetetlen francia követelést, hogy Németország a versaillesi békeszerződésből származó kötelezettségeit pontosan tartsa be.

Painlevé miniszterelnök ma délután látogatást tett Hösche német nagykövetnél.

„Ma Hindenburg, holnap Vilmos császár...”

Belgrádból jelentik: Pasics miniszterelnök a radikális párt mai ülésén kijelentette, hogy Hindenburg megválasztása egyet jelent az európai helyzetet komoly veszélyeztetésével. A demokrata Rjecs szerint a választás egyenes kihívása Európa népeinek, mert „ma Hindenburg, holnap Vilmos császár.”

Lloyd George Poincarét okolja Hindenburg megválasztásáért

Londonból jelentik: Lloyd George kijelentette a sajtónak, hogy Németországot a szélső sovén francia politika kergette bele Hindenburg megválasztásába. Lloyd George nem vár megmondatlan cselekedetet Hindenburgtól, aki higgadt ember s akinek megválasztása csak tükröképe annak a helyzetnek, amit Poincaré politikája teremtett Németországban.

Az ujonnan megválasztott birodalmi elnök látogatására különben tegnap Luther Hannoverbe utazott, hogy megbeszélje vele az eskütétel és a hivatalbalépés szertartásait, valamint a Hindenburg mellett működő államtitkárság kérdését.

Most a pénzügyigazgatóság van soron

A közigazgatás után a bíróságoknál folytatódott a tisztviselőknek állásaikból való kihegyezése azzal a megokolással, hogy az állam nyelvét nem sajátították el. Nem mindegyiknél állott ez, de valamennyi elbocsátott bíró magyar volt.

A közigazgatási bizottság lezuóbbi ülésén Vasilescu J. adminisztrátor előterjesztette, hogy a pénzügyigazgatóságnál 25 tisztviselő van, akik nem tudnak az állam nyelvén s így nem használhatók semmi címen s másokkal kell őket kicserélni. Tegnap már elbocsátotta Boczoni Mariska tisztviselőnő, mert nem tud románul s felhívta a pénzügyigazgatóság tisztviselőit, hogy az államnyelv elsajátítására kitűzött határidő július elsején lejár. Ahi e határidő lejártát nem tanul meg románul, rendelkezési állományba helyezik.

Nagyobbreszt régi tisztviselőkről van szó, egyik másik 25—30 év óta tölti be hivatalát kifogástalanul. Ezeknek bizony érthetően rossz szul ezek a figyelemztetés, amely azt kongja füleikbe, hogy nem sokára el kell hagyni állásaikat, fogalkozásukat s megkezdődik számukra is a nyomor és szenvedés.

Friss energiát akarnak a kereskedők a Csarnok vezetésében

Beszármoltunk a Kereskedelmi Csarnok vasárnapi igazgatói hangu közgyűléséről, ahol váratlanul egy alig is sejtett s erejében kevesebb becsült ellenzék viharos elánnal fordult a Csarnok mai rezsimje ellen. A kereskedők egy igen tekintélyes része nyit ellégtelenséget hangzottatva a vezetéssel szemben, mely nem iparkodott elegendő szult és tekintélyt szerezni a nagyvárad kereskedők tömörülésének. Az ellenzék szerint, mely a gyűlésre nem is szervezkedett, csak spontán csoportosult közvetlen a választások megejtése előtt, a Csarnokot mulasztás terheli az önnapi szünnapok zavarai miatt, mert hivatalos fellepése helyett megelégedett magánjellegű, alsóbb hatóságú személyeknél szerzett tájékozódással. Amíg a Temesvári Lloyd, a Kolozsvári Statul egyöntetű eljárással az adóttgyek, az árvezetés s más államadminisztrációs területeken jármottevő mértékben könnyítene a kereskedők helyzetén, az államnyelvet legtöbb esetben nem beszélő nagyvárad kereskedő a különféle hivatalok labirintjeiben a saját tájékozatlanságára van hagyva. Kifogásolta ez az ellenzék azt a politikát, amelyet a Csarnok egyik legfontosabb tevékenységi ágában: a választott bíróságok terén folytatott s amely a választott bíróságok tagjainak egyoldalú kivételeiben nyilvánult meg.

A nagyvárad kereskedő, aki kötleveleiben a Csarnok választott bíróságát nevezte meg vitás ügyekben döntő faktornak, egy-két választott bíró személyének gyakori forszírozása miatt, visszamenekült inkább a pörökösödést esztendőig elhúzó törvényszékhez.

Főbb vonásokban ezek voltak azok az indokok, amelyek a Csarnok tagjai közt ellégtelenséget keltettek. Nem ellenzékieskedés, hanem az az óháj robbantotta ki a vasárnap tapasztalható hangos vihart, hogy a vezetőség megválasztásában ne a komoly meggyőződés gyakran nélkülözött közfelkiáltás, de a demokratikus alapon felépült kereskedelmi testület minden egyes tagjának megkérdése: a titkos szavazás érvényesítljön.

Az az elem, amely a Kereskedelmi Csar-

nok vezetőségében tevékeny, friss, teljes energiával rendelkező embereket akar látni, állt elnökjelöltként előtérbe Szemere Miklós a B. hermegyei Takarékpénztár vezérigazgatóját. Szemere Miklós a jelölés teljesen váratlanul érte s akarata ellenére került bele a választási küzdelembe. De a Csarnok tagjainak az eseményekkel szemben való mondhatni tétlenségének ellenére is negyven szavazatot kapott Szemere. A választások komolyaságát szenvedett volna azonban csorbát, ha nem történik meg az, ami megtörtént. A teljes választások lezajlásának két hétre való eltolása.

Az ellenzék tagjai tegnap este tartottak meg népszerű jelölés gyűlést.

Lemondott a színházak vezérigazgatója

A bukaresti „Cuvantul” című lap jeleníti meg, hogy I. Vasilescu Valjeanu, a romániai színházak vezérigazgatója beadta lemondását, mint képviselő a jövőben politikai téren ak nagyobb tevékenységeit kifejezni.

Valjeanu határozottan értékkes egyéniség. Irodalmi téren is jelentős sikerei vannak s kisebbbái színházakkal szemben tanúsított jóakarati magatartása az erdélyi magyar kultúrának is előnyére volt.

Valjeanu helyére Lepadatu miniszter jelöltje: Corneliu Moldovanu, a Teatrul National igazgatója volna, azonban nem valószínű, hogy Moldovanu a művészeti igazgatói állás kedvéért otthagyja a Nemzeti Színházat.

A másik komoly jelölt Paul P. Prodakinek művészi körökben szintén jóhangsúlyos neve van.

Gyári árban női kalapok

a „Modern” kalapüzletben

Mosoly tábornok volt Kert-u. 4-a és

„Benedek kalapüzletben”

Strada Cuza Voda (Szacsavay-u.) 17

— Alakítások olcsón és pontosan készülnek.

MA-YONG

ujra kapható
Kálmán ékszerésznél.

TRENCIANSKE TEPLICE

TRENCSENTPLIC — SLOVENSKO

világhírű rádiomos, kénes és iszapfürdő (42° C) rheuma, köszvény, idegfájdalmak (ischiasz stb. ellen.)

Rendkívül kellemes

és olcsó májusi kurák.

Lakás és ellátás cK. 35-től. Rendkívüli utazási kedvezmények.

Felvilágosítást ad a fürdőigazgatóság és a Meneljegyiroda Oradea-Marén.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma, szerdán premier

A végzetes győzelem

Szerelmi dráma 6 nagy felvonásban.

DORIAN FILM!

A főszerepben: Glória Swanson és Antonio Moreno.

Buenos-Airesi felvételek. — Lóverseny. — Képviselőházi ülés. — Gyönyörű virágkorzó. — Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Bűnös-e Reinitz?

A nagy pör szomorú primadonnája — A fölényes vádlott A szatmári tárgyalás második napjának érdekes vallomása

Szatmár, április 28. (Kiküldött tudósítók től) A tárgyalás első napjának számtalan hőse Reinitz Jakab, aki húsz hónapokon tagadás után bírái elé került, a tárgyalás pillanatában — talán a neki már igen szokatlan tömegetől megriadva, — össze elvesztette legendás önuralmát, de az első tanuvallomás elhangzása után már újra ő volt fölényben. Összeszedte csavargó nyelvejének minden porcikáját és bámulóba ejtő rabulisztikával paríroz ki minden tanuk felől jövő támadást. Fellépése nem marad hatástalanul még a tárgyalást vezető elnökre sem, aki minden tanút eszébe juttatása előtt valóságos rábeszéléssel igyekezik meggyőzni a tiszta valómondásának fontosságáról. Reinitz lezárta minden zavartságát, rendszeresen ékekezik, intéz kérdést a tanukhoz, ad jobb és újabb utasításokat ügyvédjének. Csak azon csodálkozunk, hogy a bíróság tagjai mellett nem látunk komoly ideggyógyász professzorokat, mert Reinitz igazán pikus kísérleti anyaga lehetne a modern rovtudományának. Nemcsak bírónak, de hallgatóságának idegeit is állandó hullámasban tartja. Egyik pillanatban készek olnánk esküt tenni arra, hogy ez a számtalan, ezent ember ártatlan, hogy a másik pillanatban éppen az ő szájából elhangzott kijelentések után ondrorral fordulunk el a sokszoros gyilkostól. Nem tudjuk, a bizonyítékok hogy fognak össze ellene, de azt látjuk, hogy nem könnyű feladat elé állítja bírát, amikor azoknak ítéletet kell mondanianok felette. A teremben talán Reinitz az egyetlen ember, aki fanatikusan hisz Reinitz ártatlanságában.

Azok, akik a tárgyalás folyamán valami erősebb, hatásosabb drámai fordulatot várnak, csalódní fognak. Maga a vád, annak szereplői a dráma és tragédia eleven megsemmélyesítői. Reinitz és családja már eléggé ismertek a közönség előtt. A tárgyaláson felvonuló szereplők sorát Grosz Hermanné, a meggyilkolt nagykárolyi szállodás felesége nyitja meg. Ebben az aszszonyban a férje titokzatos elvesztése felett érzett hitvesi fájdalom, az utóbbi hónapok fórumon való szereplésével valahogy furesamódon összekeverődött és hogy kissé drasztikusan fejezzük ki magunkat, valóságos bűnügyi primadonnává fejlődött ezt a szerencsétlen asszonyt. Húsz hónap óta kisírta már minden könnyét; szívét, talán már érzéketlenné tette a szörnyű fájdalom és a sok szenvedéstől érzéketlenné vált arcára valami végzetes szomorúság telepedett, hangjából valami félelmetes fájdalom őszinteségtől eltávolodó muzsikája hangzik. Nem lehet tettetni azokat a mozdulatokat, azt a hanghordozást, amivel vallomását kíséri ez az asszony. Hónapok hosszú során beléidegződött a rémdráma minden mozzanata és refrénszerűen tör belőle ki az a meggyőződés, hogy férjének Reinitz a gyilkosa. Fürgén, elevenen egyik pillanatban sirva, másik percben fenyegetve teszi meg vallomását és újabb és újabb ötletekkel próbálja valószínűvé tenni ezt a meggyőződéset.

— Hivassanak ide egy orvost — mondja az újságíróknak és az ügyvédeknek — vizsgáljon meg engem is meg Reinitzt is, aztán adják ide nekem a gyengébbnek, azt a kalapácsot, ami a bűnfelek közt fekszik, biztosítom végzek Reinitzzel. Reinitz ugyanis a tárgyalás folyamán az ő és a meggyilkolt Grosz Hermann testi ereje közti különbséggel akarja valószínűvé tenni, hogy ő nem lehet annak gyilkosa.

Reinitz ellen a másik súlyos koronatanu Niszczel Károly, aki a vizsgálat elején, mint tetteztárs, gyanúsított volt. Terhelő vallomása után Reinitz valóságos népszónoki készséggel és demagógiával igyekezett megsemmisíteni az ellene szóló egyik leg súlyosabb vallomást és sikerült elérnie azt, hogy a tanu megeskete felett a bíróság külön tanácskozzott.

Az újságíró lekiismeretes munkája közben csak hálával gondolhat a szatmári posta derék és áldozatkész vezetőire és tisztviselőire azért a lelkes és odaadó segítségért, amiben az erejüket meghaladó munkával igyekeznek megkönnyíteni a hírszolgáltatás mai viszonyok közt meglehetősen nehézkes munkáját. A mindenfelől egybesereglett újságírók háláját tolmácsoljuk ezen a helyen a szatmári posta minden egyes tagjának

Mit vall a meggyilkolt Grosz Hermann sógora

A keddi tárgyalási napon elsőnek a meggyilkolt Grosz Hermann sógorát, Klarman Samu botsági kereskedőt hallgatták ki. Klarman elmondotta, hogy nővérel Grosz Hermannéval elment Reinitzhez, akit felelősségre vontak, hogy hová tette Grosz Hermannat. Reinitz először tagadta, hogy ismeri Groszt, majd amikor megfenyegették, azzal álltatta

Grosz családját, hogy egy hét múlva fog hazajönni.

Az elnök: Igaz-e ez?

Reinitz: Az, hogy én letagadtam azt, hogy ismeretségben vagyok Grosz Hermannal, nem igaz.

A tanu megesketik.

Winkler Margit 25 éves házileány elmondja, hogy Niszczel Károly budapesti kereskedő közölte vele egyszer, hogy Reinitz ajánlatot tett Nieszelnek, hogy szerezzen egy gazdag embert azzal, hogy olcsón szerezhet nagyszerű 500 leies hamisítványokat. A gazdag embert aztán kicsalják egy erdőbe és agyonütik. A tanu megeskete után Noé Sámuel vendéglős tesz rendkívül terhelő vallomást. Reinitz 1921-ben egy munkácsi vendéglőben olyan üzletet ajánlott neki, hogy 60.000 leiel milliókat kereshet. Előbb Reinitz esküt vett ki tőle, hogy az üzletről senkinek se szól. Elmentek Kassára s villamoson a város végére igyekeztek, ahonnan egy erdőbe akartak menni. A villamoson Reinitz megkérdezte, hogy nála van-e a 60.000 lei. Noé ezt felelte: Ha erdőbe megyek, nem szoktam pénzt vinni magammal. Erre Reinitz dühösen leugrott a villamosról s faképnél hagyta.

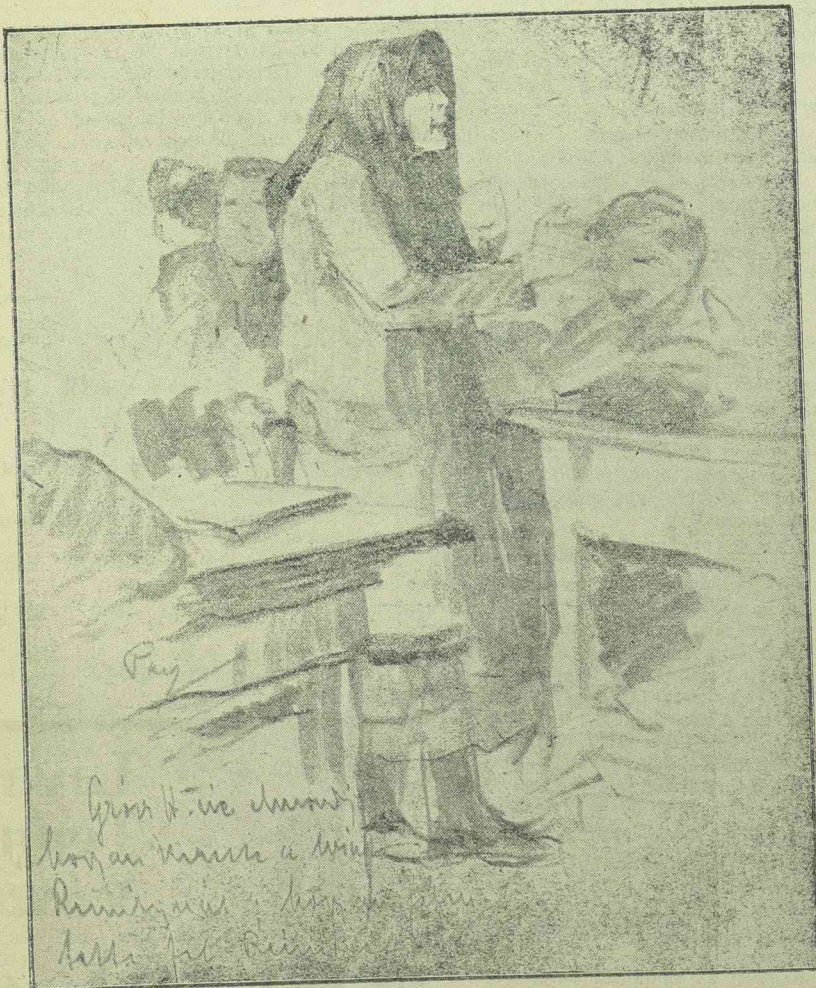
Reinitz tagadására Noé Sámuel indulatosan a szemébe vágja:

— Nem maga hívott az erdőbe? Nem maga kérte Kassán tőlem a pénzt?

Reinitz erre csak idegesen csóválja a fejét és nem válaszol.

Seelig Ábrahám 34 éves szatmári kereskedő a következőt vallja:

Elmondja, hogy Smuk Hermann nevű

A Reinitz-ügy koronatanuja: Grosz Hermanné, a meggyilkolt szállodás felesége. A „Nagyvárad” számára rajzolta: Papp Aurél festőművész.

csehszlovákiai sógora több ízben járt Szatmáron és elmesélte neki, hogy miféle özsze-
szeköttetésben áll egy szatmári zsidóval,
akivel nagyobb üzletet készülni lebonyolít-
tani. A nevét nem mondta meg, mert az
illető megeskettette, hogy senkinek sem
szól a dolgról. Egy későbbi találkozásuk
alkalmával megvallotta aztán, hogy egy
nagyobb csehkorona jizetről van szó.
Smuk Hermann Szatmártól Kassára ment
azzal, hogy onnan Nagyváradra fog utazni.
Később levél érkezett Smuktól a családjá-
hoz s ebben tudatta, hogy egyelőre nem
megy haza. Tanu elmondja azután, hogy
azóta semmi hír sem érkezett többé a só-
goráról és

az a gyanúja, hogy az a bizonyos
szatmári zsidó most már minden
jel szerint Reinitz Jakab és ő tette
el láb alól.

Elnök (Reinitz felé): Mit szól ehhez?
Reinitz (egykedvűen): Semmit.

Izrael Pinkász és Heilbrunn
Kálmán jelentéktelen vallomást tesznek.
Guttmann Béla nagykarolyi kereskedő,
Grosz Hermann bizalmas embere volt, fel-
ismeri a bűnfelek között az áldozat ruháit.
Delmann Izidor szatmári kereskedő
rég barátai viszonyban volt Grosz Herman-
nal, ez gyakran bejárt hozzá az üzletébe.
Minden dolgát megbeszélte vele és tudott
arról is, hogy Grosz Hermannnak egy
szatmári zsidóval nagy üzleti tervei van-
nak. A szerencsétlen Grosz Hermann hul-
lájának a felfedezésénél őt kérték fel az ag-
noszkálásra.

Sír az áldozat felesége

— Az tűnt fel nekem elnök úr —
mondja, — hogy amikor Felsőbányán meg-
találták Grosz Hermannnt, annak a holt-
teste arccal a föld felé volt fektetve. Meg-
győződésem igen tisztelt elnök úr, hogy
Grosz még élt, mikor odafektették.

E szavaknál a tanuk padján Grosz
Hermanné hangos zokogásban tör ki.

— Ha én nem vagyok — mondja Del-
mann — ez az ember ma is gyilkol még.

Az elnök és az ügyész figyelmeztetik
a tanut, hogy tartózkodjék az ilyen megá-
llapításoktól. A tanu részletesen ismerteti
ezután, hogyan fogott gyanút Reinitz ellen.
Az adott neki impulzust az alapos gyanu
feltevésére, hogy annak idején olvasta
az újságokban Rosmarin Jenő eltűnésével
kapcsolatban, hogy utoljára egy szakállas
zsidóval látták együtt. Az ügyész és a
védő intéznek néhány kérdést a tanuhoz,
majd Reinitz tesz megjegyzést a vallo-
másra és hangsúlyozza, hogy a kombiná-
ciók milyen tág téren mozognak, ha ez a
tanu is egy más ügyre vonatkozó újságköz-
lemények alapján egyszerűen őt gyanúsítja
a gyilkossággal.

Reinitz ideges

Öreg töpörödött szatmári zsidó, Grosz
József ügynök lép a bíróság elé. Elmondja,
hogy gyakran látta tavasszal Grosz Her-
mannnt Reinitzrel mély diskurzusba merülve
az utcán. Valami bizalmas üzletük lehe-
tett, mert mikor ő odalépett hozzájuk, ab-
bahagyták a beszélgetést.

Dr. Borgida védő: Milyen ember-
nek ismerte Reinitzt?

Tanú (Reinitz felé fordul): Becsü-
letes embernek, míg ide nem került.

Reinitzt szólítja ezután az elnök. Rei-
nitz idegesen felugrik és gesztikulálva az
emelvény felé siet.

Elnök: Tegye le a kezét, ne viselked-
jen úgy, mintha boltban volna, álljon ka-
ponasan.

Közben az elnök indulatosságában el-
felejtí, mit akar kérdezni Reinitztől és he-
lyére kergeti.

Katiz Dávid szatmári fuvaros a követ-
kező tanu. Az elnök megkérdi:

— Hány éves?

— Talán 66.

— Tavaly a vizsgálóbíró előtt azt
mondta, hogy csak 60.

— Az ilyen nehéz időkben gyorsan
öregszik az ember. (Derűtlenség.)

— Hát melyik évben született?

— Nem tudom én azt kérem.

— Hát akkor miért mondja, hogy 66
éves?

— Most már annyi idősnek érzem
magam. (Derűtlenség.)

Reinitz a bírái előtt.

Elmondja a tanu, hogy Grosz el-
tűnése idején ő vitte be a pályaudvarról
Grosz Hermannnt és Reinitzt, akik vala-
honnan akkor érkezhettek vonattal.

Friedmann Zsigmond és Weisz
Kálmán jelentéktelen vallomása után Del-
mann Izidor kereskedő neje következik.
Az iránt hallgatják ki, hogy tud-e valamit
Grosz Hermann és Reinitz összeköttetésé-
ről. Az elnök megkérdi felismeri-e azt az
embert, aki Grosz Hermannnt az üzletük
előtt egy izben hosszasan várta.

Elnök: Nézzen szét a terembe, itt
vann-e az az ember?

Delmanné körülnéz, aztán rámutat
Reinitzra: Ez az.

Elnök: Reinitz vegye fel a kalapját,
mert bizonyára az utcán így láthatták ma-
gát ez alkalommal.

„Most már határozottan
megismerem...”

Reinitz fölteszi a kalapját, Delmanné
megszólal:

— Most már határozottan megismer-
tem.

Elnök: Vann-e valami megjegyzése
erre?

Reinitz: Soha sem tagadtam, hogy
Grosz Hermannnal gyakori összeköttetés-
ben állottam.

Grosz Ignác tanu azt vallja, ho-
Grosz Hermann vele küldte el Nagyvá-
radba azt a levelet, amelyben Grosz Her-
mann értesíti a feleségét, hogy hosszabb
eti útra indul. Ő akkor még nem sejtette,
hogy ez az a végzetes levél, amelyben
Grosz Hermann bejelenti családjának,
hogy olyan útra indul, amely hosszabb
időt vesz igénybe, sőt mint kiderült, so-
nem tér többé vissza arról.

Elnök: Honnan tudja maga ezt?

— Hát csak olvasok újságot.

— Azt mondja meg, hogy hol kapta
meg maga azt a bizonyos levelet?

— Pannónia kávéházban Szatmáron.

— Ott volt Reinitz is?

— Lehet, hogy ott volt, de én nem la-
tam.

Deutsch Lajos tanu Grosz Her-
mannnt eltűnése előtt Felsőbányán látta.
Grosz Etel a meggyilkolt Grosz Her-
mann huga jelentéktelen vallomást tett,
csak azt a gyanút hangoztatta, ho-
bátja a rejtélyes szatmári zsidó áldozat
lett.

Elefánt Izidor felsőbányai tiszt-
selő Grosz Hermannnt az eltűnése elő-
tt látta a felsőbányai állomáson, beszélt
vele és Grosz kijelentette, hogy vala-
melyik üzleti úton van, később hallotta, hogy erre
az útról nem tért többé haza Grosz és ho-
hulláját ott találták meg a felsőbányai e-
dőben. Az elnök megkérdezi, hogy Re-
initzt is ott látta-e akkor. Tanu kijelen-
tette, hogy erre nem emlékszik.

Miután a tegnapi beidézett tanuk ki-
hallgatását lefolytatták, az elnök a tárgy-
lás folytatását ma délelőtt 9 órára halas-
totta.

(m. e.)

Ma már nem divat,
nem szórazokozás,
hanem egyenesen szükséglet

mindenki számára, mielőtt
bármit is vásárolna, hogy felkeresse a

DOROTHEUMOT

Az eladók érdeke pedig sohasem lehet más,
mint hogy odavigyék eladó holmijaikat, ahol
azért a legtöbbet elérhetnek.

A Dorotheum kiépített vidéki hálózata
gyors eladási lehetőséget, biztosít és pld.

festményeket,
porcellánokat,
egyes butordarabokat,
perzsa-szőnyegeket,
tenisz-raketteket,
kézimunkákat,
bőrgarnitúrákat,

elfogadható áron minden mennyiségben

sürgősen keresünk

Str. Ciorogariu (Uri-u.) 12. Premontrei gimn.

Tavaszi cipő-különlegességek
Tennis cipők
Vászon cipők a legjobban a
DERBY cipőüzletekben szerezhetők be.

Derby fiókok: — Nagyvárad:

I. Bazárépület. — II. Gyárépület. — III. Str. Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 7. sz.

Beszélgetés egy bolgár menekülővel a szófiai merénylet részleteiről

Annak ellenére, hogy a szófiai merénylet következtében a bolgár kormány a legszigorubb határozatokat rendelte el és minden eszközzel megakadályozza a bolgár alattvalóknak külföldre utazását, amíg a merényletben részes személyeket az utolsóig le nem tartóztatták: mégis igen sok bolgár alattvalónak sikerült elhagynia az ország területét, akik a merényletben kompromittálva vannak. A menekülők részben Románián keresztül igyekeznek most a biztonságosabb külföldre eljutni.

Tegnap a „Nagyvárad” egyik munkatársának alkalma volt beszélni egy menekülővel, aki Kolozsváron és Nagyváradon keresztül Csehszlovákiába igyekezett. A menekülőt, akit Dieskoffnak hívnak és egyetemi hallgató volt Szófiában, még csütörtökön Bulgáriában tartózkodott és így meglehetősen érdekes részleteket tud elmondani a forradalom kulisszatitkai közül.

Dieskoff szerint nem igaz az, mintha a forradalmak napról-napra növekednének, sőt a rend Szófiában annyira helyreállt már, hogy az üzletek reggel nyolc órakor pontosan kinyitnak és este hét óráig nyitva is vannak. A tulajdonképpeni ostromállapot jellegét csak az adja meg, hogy este 8 óra után civil embernek nem szabad az utcán tartózkodnia. A katonavízelt emberek azonban, akiket erre külön katonai parancsnoki igazolvány feljogosít, régi uniformisukban szabadon járhatnak, kelhetnek 8 óra után is a város utcáin. Szófiában a nemzeti gyász főként abban nyilvánul meg, hogy a színházak és mulatók zárva vannak, de az iskolák, melyek a zavargások következtében napokig szüneteltek, most ismét megkezdik a tanításokat.

Nem igaz Boris király fogvatartásáról a külföldi lapokban elterjedt hír sem.

— Én még csütörtökön délután saját szememmel láttam — mondja Dieskoff — amint a király automobiljában végighaladt a városban. A király, mint megtudtam, a meggyilkolt Ilsew botanikus családjahez ment részvétlátogatást tenni.

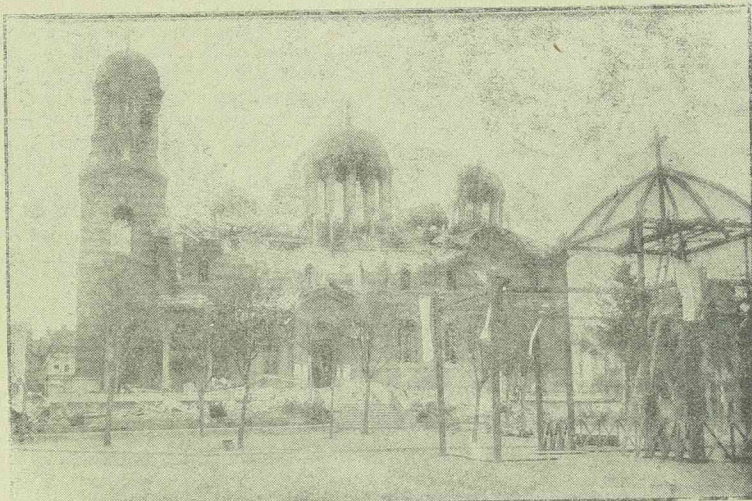
Érdekes véletlennek közzé lehet Boris király az első merényletből való szabadulását. A király valahányszor autón kocsizik, a soffőr mellett szokott helyet foglalni s ezt a szokását általában ismerik Bulgáriában. A kritikus napon, amikor az első merénylet történt a király ellen, szokásától eltérőleg s máig sem tudni, milyen szeszélyből, a király szokását megváltoztatva belélt az automobilba s megszokott helyét ezuttal Ilsew botanikus foglalta el a soffőr mellett. A merénylet a sebén haladó autó első ülésén a királyt sejtették s így történt, hogy a merénylet áldozata nem Boris király, hanem Ilsew botanikus lett.

Amikor a második, tehát a székesegyházban elkövetett merénylet után a szófiai rendőrség kíméletlenül folytatta a letartóztatásokat, legnehezebb problémája volt a rendőrségnek a Kucsekóv-ház megtisztítása. Tudvalevő ugyanis, hogy a merénylet fegyveresen megerősített fészke Kucsekóv ezredes háza volt. Radeff rendőrigazgató emberei már régóta tudták, hogy a kommunisták Kucsekóv ezredes házában folytatják üzemüket. Amint azonban nem tudták, az volt, hogy ebben a rejtélyes házban valóságos műhely volt berendezve a föld alatt, ahol a pokolgépet is elkészítették. Ez a helyiség Kucsekóv fürdőszobája alatt volt elhelyezve, ahova a levegőt egy titkos szellőztető készüléken át préselték az embereknek a szőszorosan bebetonozott embernek számára, akik a villannyal és telefontalálattal ellátott földalatti kamarában a robbanó pokolgépet elkészítették. Amikor Radeff emberei a merénylet után a házban megjelentek, Jankov, a merénylet egyik

vezetője bent tartózkodott a lakásban. Radeff rendőrigazgató ezt észre is vette, azonban félvén attól, hogy a mindenre elszánt ember ellene is fegyveresen fog fellépni, mielőtt még nagyobb erősítést a rendőrség nem kap, úgy találta fel magát a pillanatnyi kínos helyzetben, hogy hangosan oda szólt egyik kísérőjének:

— Fiaskám, itt nincs semmi keresni valónk. A szobák üresek.

A rendőrfőnök ezután elhagyta Kucsekóv lakását, de pár pillanattal később ő is küldötte embereit, akik először Kucsekóvot tartóztatták le s vele üzenték az időközben a padlásra menekült Jankovnak, hogy jöjjön le. Jankov erre a felszólításra kezdett el lövöldözni és kiáltott le a rendőrség embereinek: — Azt ugyan soha el nem értek, hogy egy kommunista megadja magát.

A szófiai székesegyház a pokolgépes merénylet után

A lövöldözés Jankov és néhány hive részéről közel egy fél óra hosszáig tartott. Közben a katonaság a ház ellen formális ostromot vezetett s több kézigyrinnal

próbálták kirobbantani a magukat elszórt merényletöket. Két ilyen kézigyrinnal szakította be Kucsekóv fürdőszobájának falait is és így került napfényre az a hely,

Tömegsírba temelik a merénylet áldozatait

ahol a székesegyházban oly borzalmas pusztítást véghezvitt pokolgépet is elkészítették.

A két fényképet, amit a „Nagyvárad” is közöl, Dieskoff bocsájította rendelkezésünkre.

Ma délután lesz az első egyeztető tárgyalás a háztulajdonosok és a bérlők között

Ma, szerdán délután hat órakor kezdődnek a városháza kistanácstermében az egyeztető tárgyalások a háztulajdonosok és a bérlő kereskedők és iparosok között.

Az egyeztetési tárgyalásoktól úgy a háztulajdonosok, mint a bérlők szövetsége szép eredményt vár, mert feltehető, hogy a béke érdekében mind a két részről elmennek az engedékenység legvégső határáig.

A szerda délutáni tárgyaláson dr. Lázár Aurél fog elnökölni. A bizottság tagjai a háztulajdonosok részéről: dr. Bárdos Imre és Schönberger Armin, a bérlők ré-

széről dr. Kocsán János és dr. Halász Andor lesznek.

A csütörtöki tárgyalások elnöke dr. Kiss Döme, tagjai a háztulajdonosok részéről: dr. Váradi Ödön és Schwartz Izidor, a bérlők részéről: Atlasz Lajos gyógyszerész és Kelen Béla bankigazgató.

Mind a két napon Háztulajdonosok Szövetségének elnöke dr. Lengyel Zsigmond, a bérlők dr. Zoltán Károly. A Kereskedelmi Csarnokot dr. Fried János, az Ipartestületet Dévald László fogja képviselni.

A békéltetőbizottság a háztulajdonosokhoz meghívót küldött.

Itt közöljük azoknak a bérlőknek és háztulajdonosoknak a névsorát, akiket békéltetés céljából meghívtak.

Április 29-ére, szerdára (az első név a bérlet, a második a háztulajdonos):

Löwbeer Géza borkereskedő — Kiammer Áron, Berkovics Simon borbély — Hitter József, özv. Künster Jánosné borbély — „Royal művek”, Freund Benjámín ékszerész — Oradea-Mare város, Klein Sámuel szatós — Weinreb Sámuel, Dávid Adolf kovács — Mandel Géza, özv. Kepes Mórné órák — Schleifer és Seidmann, Sipos és Engel bádósok — Ecsedy Antal, Kain Albert női falap készítő — Takács Mihály, Neumann Vilmos papírkereskedő — Schleifer és Seidmann, Agárdi István mészoló — Cziller Imre, Benedek Benjámín — özv. Bérzy Károlyné és Krizsán Lajos, Babits Andor fodrász — „Royal művek”, Reismann Lajos műszaki üzlet — Friedmann Mayer, Tóth János lakatos — Debreczer Lajos, Schneider és Mihály keresk. — Stern Miklósné, Kertész Erzsébet fényképész — Vaiszlovich Emil, Weisz E. Zsigmond szabó — Vaiszlovich Emil, Müller Károly bádós — Szűcs János, Darvasi Károly cipész — Weimann Béla, Weisz Ignác cipész — Pollák Pál, Schwartz Hermann cipész — Pollák Pál, Kovács Jenő bádós — Weitzner Mór, Breiner Henrik bádós — Weitzner Mór,

Április hó 30-án, csütörtökön: Rosenblith Abraham cipész — özv. Kain Sámuelné, Rebeles Mihály vendéglős — Bánáti Márton és Berlinszky, Szalavetz Manó részöntő — Goldstein Cilela Victoriei 14, Frenzel Ferenc üvegcs. — özv. Szabó Lajosné, Polonkay József kereskedő — Geiger Dezső képv. dr. Bock Alfréd, Frensz Flórián cipész — Varga Istvánné Temető-utca, Weisz Mór cipész — Mezey Adolf, Kovács István lakatos — Pollák Pál, Schmelzer Antal fodrász — Rubinstein Róza, Basa László hentes — Méhes Sándor, Georgescu Pál cipő-felsőész készítő — Kárpáti Miklós és Heller és Deutsch, Parászka László cipész — özv. Liebermann Adolfné, Jurovits Miklós borbély — Grösz Béla, Madász Lászlóné — Danó György, Rosentfeld Sámuel kereskedő — Emilia malom, özv. Deutsch David kereskedő — Emilia malom, Gábor János vendéglős — Békési Jenő, Schwartz János kereskedő — Velencei Közbirtokosság, Spitz Ignác kereskedő — özv. dr. Nemes Arónné, Grösz Ignácné kereskedő — Barta Sándor, Gelb Mártonné pék — Weisz Lajos képv. dr. Weimann Jenő, Sütő József kereskedő — dr. Waldmann Dezsőné és leánya, Halász István bodnár — Bernacsek József, Klein Ignácné bodegás — Inceze Lipót, Papp János iparos — Nagyvárad városa, Lloydul Regal Olandez cég — özv. Mertz Jánosné, Gábor Jánosné hentes — Lucskay Gyula, Mendel Jakab Temető-u. — Horváth István Temető-u. 9, Steiner Ignác kereskedő — Farkas Jakab.

A bizottság ezúton is felkéri a fent felsorolt bérlet- és háztulajdonosokat, amennyiben a meghívót véletlenül nem is kapták volna meg, szíveskedjenek a tárgyaláson pontos időben megjelenni.

Női szalma és selyemkalapok

virágok és az összes kalapoké
20—50 % -al olcsóbbak mint bárhol

KÖNIG JENŐ

Üzlet: Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 16. sz.
Gyár: Str. Alexandri (Teleki-utca) 45. szám.

SZÖVET

HAVAS & GRÜNFELD
különlegességeink
felöltökre
öltönyökre
posztóruhák,
Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8. legolcsóbbak

„Modell áruház”

Str. Vlahuța (Szt. János-utca) 6. szám
női kabát és ruha üzletét
ugyanezen házban Kohn mészár-
szék helyére helyezte át.

Mérték után

férfi- és női lehrneműek

(privát anyagból is)
legszebben és legolcsóbban készít

„Hercules”

Victoriei (Kolozsvári-utca) 1 szám

Üzletek részére olcsó munkadíjak. Telefon 698

A csikmegyei választási visszaélések

Mit mond Gyárfás Elemér és mit írnak a román lapok

A csikmegyei szenátorválasztás eredményei országsszerte nagy felháborodást keltettek. A hatósági presszó, a választásokba befolyó számtalan trükk, amit csak a liberális jelölt és annak kortesei engedhettek meg maguknak, ellenben a Magyar Párt nem: — a választásnak már első napján kétségtelenné tette, hogy a visszaélések következtében a „mandátumot” Florea nyeri el.

A visszaélések sorozatát érdemben Peter Julian volt nagyváradi prefektusnak egy rendelete nyitja meg. Ugyanis Tatarescu miniszter úgy intézkedett, hogy az urnákat a választók bizalmi-férfiai egész éjjel őrizték. A rendelet első szövege homályos volt, ezért a választások vezetői távirati úton bővebb magyarázatot kértek a minisztertől. A magyarázat meg is érkezett s ennek alapján a választásokat vezető szubprefektus a szavazatszedőbizottságok elnökeihez körrendeletet adott ki, melyben nyomtatékosan elrendeli, hogy ahol a szavazás első nap be nem fejezhető, ott az urnák lepecsételendők s a bizalmi férfiak által egész éjjel őrizendők.

Néhány órával azonban a miniszteri rendelet után megérkezett Peter Julian rendelete, mely ellentétben a Tatarescuéval, az urnáknak csendőrség által leendő őrzéséről intézkedett. Érdekes, hogy ezt a rendeletet Peter Julian, a választásra kiküldött inspektor saját kezírásával fogalmazta meg, de aláírni elfelejtette.

Több helyről a helyszíre kiküldött hírlapírók az urnák feltörését és a szavazólapok olyan misztifikálását jelentik, hogy az a legkétségtelenebb visszaéléssel egyértelmű.

A visszaélésekről Gyárfás Elemér többek között a következőket mondotta:

— Szerdán délelőtt szereztünk tudomást arról, hogy az urnákat el fogják tüntetni. Minthogy szerdán délután körülm volt kint, barátain mentek fel Handreához és kértek garanciát tőle az urnalopás megelőzésére. Ekkor bemutatta nekik a kiadás alatt álló 22—1925. sz. rendeletét, melyben a szavazás megszakisításának esetére az urnáknak éjjeli őrzését a bizalmiférfiakkal biztosítja.

Szerdán este visszaérkezve, közölték velem a prefektus választást, de ugyanekkor újabb adatokat szereztem az urnalopási szándékról. Ezért csütörtökön délelőtt Pál Gáborral ismét felmentünk Handreához és ezúttal nyíltan így kezdtem a beszédet: — Prefektus úr, pozitív tudomásom van arról, hogy nagyszabású urnalopás készül.

Tiltakozott, mentegetőzött és nekem is bemutatta említett rendeletét.

Egyidejűleg bejött Germán alispán, aki bemutatta mindkettőnknek Tatarescu újabb megerősítő sürgönyét. Ez némileg megnyugtatót s bár csütörtökön este a leghatározottabb formában kaptunk hírt az urnalopás módzatairól s azokról a községekről, hol ez teljesen elő van készítve, sőt arról is, hogy ezt a választási törvény 45. §-ának cinikus félremagyarázásával szándékoznak indokolni, még sem adtam fel teljesen a Handrea prefektus szavahihetőségebe vetett bizalmamat.

A választás első napjának reggelén jeleztek kisebb atrocitásokat. Egy újságíró barátom útján Handreának tudomására jutottam, ki megígérte, hogy azonnal autóbá ul és a letartóztatottakat szabadlábra, a kiűzött bizalmiakat pedig vissza helyezi. Az erőszakoskodások ettől kezdve gyors egymásutánban következtek, amit tetézett az, hogy a választás napján este fél 7 órakor jött az első jelentés bizalmiaink karhatalommal való eltávolításáról s ezt sorban követte a többi. A negyedik eset után újabb táviratot küldtem Tatarescunak. Handrea prefektus este fél 9 órakor

érkezett vissza Csikszeredába, az 52 km.-re fekvő Gyimesről.

Sapientia sat!

A román lapok közül elsőnek a kolozsvári nemzeti-párti „Patria” foglalkozik a csiki választással. A „Patria” tónusán természetesen érezhető még a szászrégeni választás hatása és ebben a cikkben is inkább a maga veszteségének tanulságát vonja le mint a csiki eseményeken háborodik fel.

— Tizezer szavazatot adtak le, — írják a magyar lapok, — amelyből Gyárfásnak kétezer maradt, a volt liberális prefektus pedig nyolcezeret számlálhat.

Ahogy már a választás előtt is megirtuk, az averescanusok segítségével nem használta a magyar jelöltnek. Nemcsak azért mert Csikban még imágja sínes az averescanus-pártnak, de mert ennek a vezető nem is gondoltak arra, hogy intervenciának a választások szabadsága érdekében Gyárfás egyedül küldte el a protestáló táviratot a királyhoz. Averescu és Goga az ujjakat sem mozgatták.

És a magyar lapok azt írják, hogy szükség lett volna egy erős tiltakozó szóra a választás szabadsága érdekében. A kormány jelöltjének bizalmi-férfiai kijelentették, hogy nem tartják szükségesnek az urnák őrzését, megbíznak a hivatalos pecsétben és a csendőrségben. Ezzel azt érték el, hogy a magyarok bizalmi-férfiai sem őrizhették az urnákat. A választási elnök úgy döntött, hogy ha egyik nem őrzi az urnát, ne őrizze a másik sem. Igazi Salomon ítélet volt ez. Gyárfás néhány bizalmi férfa nem akarta otthagyni az urna őrzését, ezeket megverték és kikergették onnan. A következmény a magyar sajtó beszámolója szerint az volt, hogy mindössze négy-öt kerületben nem törték fel az urnákat az éjszaka folyamán.

A magyar sajtó elkeseredetten siránkozik: holott ezek román szövetségeseit az averescanus-pártot még támogatták.

Ezután újból élesen támadja a „Patria” az averescanusokat és kijelenti, hogy amíg nem következik igazi demokratikus uralom, nagyon sok hasonló választás lehet számítani.

Természetes, hogy ez alatt a „demokrata kormány” alatt a „Patria” a nemzeti-pártot érti.

Vitázni lehetne arról, hogy egy demokráciának nem lett volna-e kötelessége élesen és erősen sikraszállani a csik igazságtalanságok miatt? Vagy a nemzetiek demokratizmusa is csak addig nyújtózik, ameddig az ő érdektakarójuk ér?

Vasárnap, május 3-án

Diák- és gyermekbál

a Kath. Körben fényes műsorral,
d. u. 3-tól záróráig.

Jegyek 40 és 25 leiert válthatók a Hegedűs Hírlapíródában és a helyszínen.

Értesítés.

Uri szabó üzletem megnagyobbítva és a mai kor igényeinek megfelelően rendezve a Sztaroveszky-utcáról a Piața Unirii (Szt. László-tér) 5. szám alá helyeztem át. Váldi angol és skót szövetek kizárólagos különleges mintákban állandóan saját raktáramon. — A nagyerőmű közönség további szíves pártfogását kéri:

Czitrom Dezső

uri szabó, Piața Unirii (Szent László-tér) 5.

A szombati Ady-est műsora

Szószerké változik a Katolikus Kör színpada s hacsak egyetlen este fognak is róla ledbörögni hamisítatlan műveltségű Ady-szavak és Adyval kapcsolatban az estély szereplőinek megalkuvást nem ismerő gondolatai — a május másodikai Ady-est mégis utjelző dátum lesz a nagyváradi magyarság életében.

Az estély műsora következő:

1. Janovits Jenő: Petőfi nemzedékétől Ady nemzedékéig.
2. Rác Imre: Ady—Reinitz-dalok. (Békési Mihály zongorakísérettel.)
3. Tabéry Géza: Ki az az Ady? (Konferansz.)
4. Zala Béla: A harcoló Ady. (Szavaltatok Ady verseiből.)
5. Tarnóczy Lajos: Mit látott Ady? (Korrajz a régi Magyarországról.)
6. Frányó Zoltán: Ady-intlmítások.
7. Hegedűs Béby: Ady—Reinitz-dalok. (Békési Mihály zongorakísérettel.)
8. Zala Béla: A lírai Ady. (Szavaltatok a Léda-versekből.)

Az estély kilenckor kezdődik a Katolikus Körben. Jegyeket elővetelben a Hegedűs Hírlap-iroda árul. Helyárak: 130, 80, 70, 60, 50, 40 és 30 lei.

Etemették Recht nénit

Hosszu menete a gyászolóknak indult tegnap a város minden részéből, hogy összesetalálkozzék a vadgesztenyefákkal árnyalt gyásház udvarán. Nagyvárad társadalma vette körül az elhunyt drága asszony koporsóját. Nem hiányzott egyetlen rétege a társadalomnak, sem egyetlen felekezet sem. A családból ott volt az elhunyt Sarolta lánya, özv. Arányiné, Szücs Izso és özvegy Benesné, néhai Recht Ignác nővére, aki fájdalommal zokogott Recht-nének 15 évvel ezelőtti készített fényképe előtt, amely a koronás aranyéremkereszttel ábrázolja az elhunytat. Végül özvegy Recht Sándorné.

Mindkét hitközség nemesen viselkedett. Rechtné sírhelyét 30 évvel ezelőtti biztosította az ortodox hitközségnek, ezért az ortodox szentegylet temette, de a gyászbeszédet Keckskeméti Lipót dr. főrabbi tartotta. Weisz Jenő főkantort az énekkarral gyászénekkel kezdte a szertartást, utána dr. Keckskeméti Lipót mondta el a ragyogó halotti beszédét, amely békét és megnyugvást hintett szét a gyászoló közönségre. Csodálatos megértéssel mutatta be a nagy halott magas szesz életét és törekvéseit. Körülbelül ezeket mondta:

— Anya volt és zsidó. Az anyaság tanítása volt ez az ő erkölcsi eszméivel. Mindnyájunknak Recht néni volt, a modern asszony, aki modern volt és asszony is. Ő volt az élet könyve, csüggett rajta tanítványai s vitte magával a lelkeket. A zsidó szív s a magyar gondolat megértésére hivatott volt, tanítványait arra tanította, látni és akarni. Ugy halt meg, amint élt, szépségben. Isten veled Recht néni.

A koporsót kivitték a kint várakozó halotti kocsi, a virágokat külön vitte egy kocsi. A Szaniszló-utca elejére érkezett a gyászoló menet s a vége még alig távolodott a gyásházról messzire. Sokan kísérték ki a drága halottat a zsidótemetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték.

Volt tanítványai a temetés után elhatározták, hogy Recht néni emlékeztetése a Schütz né Agnók Otthona javára alapítványt létesítenek. Az elhunytak a nevelés és pedagógia fejlődése körül olyan nagy érdemei vannak, amelyek nem mulhatnak el nyomtalanul. Ezért önkéntes adományokat kérnek és fogadnak el s az adományokat a Nagyvárad kiadóhivatala szívesen fogadja és közvetíti, hogy a tanítványok halás emlékeztetést egy alapítvány hirdesse időtlen időkig.

A Schütz né Agnók Otthona alapítvány javára azonnal adakoztak: Mihály Pálné 200, Sonnenfeld Adolfiné 200, Kepes Samuné 200, Sarkady Lajosné 200, özvegy

Darvas Imréné 200, Radó Samuné 100, Kolliner Miklósné 100, Schönberger Arminné 100, özv. Stern Lajosné 50 lei.

ÜJDONSAGOK

Tátray Pensió Sovátán

a gróf Bethlen villájával szemben, bővebbet: Tátraynéál. Oradea-Mare, Strada Postei (Uri-u.) 15. II. em. 1.

* Május 3-án választják meg az aradi püspököt. Vasárnap tartotta meg a görög keleti szinódus Aradon alakuló ülését P. a. c. a. t. i. a. n. Mihály püspöki helynök elnöklése alatt. A szinódus május 3-ára tűzte ki a Popp János halálával megüresedett püspöki szék betöltését. A püspökségnek két komoly jelöltje van: dr. Magier Aurelian nagyváradi protozinellus és dr. Cosma Aurél miniszteri igazgató.

* Ma kezdi meg üléseit a parlament Bukarestben. Bukarestből jelentik: A parlament szerdán délután kezdi meg üléseit. A kamara a közigazgatási törvényjavaslatot, a szenátus a szesztervényjavaslat tárgyalását tűzte napirendre. A kormány parlamenti bizottsága Bratianu Jonel miniszterelnök elnöklésével szerdán délután 5 órakor érkekezletet tart. Az érkekezleten Bratianu Jonel miniszterelnök expozét tart a politikai helyzetéről. Politikai körök nagy érdeklődéssel várják az expozét.

* Pteancu vezérinspektor monostori pap lesz? A kisebbségi iskolák utolsó néhány esztendőjének krónikájában gyakran szerepel P. t. e. a. n. c. u. Sándor tanügyi inspektor neve. Kolozsvári lapok értesítése szerint most komolyan szó van arról, hogy a monostori görög katolikus egyházközség szétválasztásával felállítandó új parochiát Pteancu fogja elfoglalni. Arról van szó, hogy Pteancu a Kálváriadombi templom lelkesze lesz. Ezt a templomot tudvalevőleg a római katolikus egyház huszonötévi időtartamra bérbeadta a görög katolikus egyháznak s azóta a meglehetősen elhanyagolt állapotban levő istenháza belső berendezése is elkészült. Hogy Pteancu mikor foglalja el új állását, arról nincs ezidő szerinti információk.

* A nagyváradi asztalosipari szindikátus butoresarnoka április 26-án tartotta meg első évzáró rendes közgyűlését. Az 1924-iki csónak üzleti évről tartott jelentés felölelte a butoresarnok megteremtésére törekvő ideális gondolkodású létrehozásának fáradságos munkáját. Az 1924. jun. 26-tól 1924. dec. 31-ig lepergett üzleti életnek összes eseményeit és a butoresarnoknak 1924. dec. 31-iki állapotát. A lelkes igazgatóság a felügyelőbizottsággal karöltve ezen idő alatt tartott huszonegy érkekezletet. Ezen az érkekezleteken folyton öröködt az üzlet zavartalan menete felett, elbírálta az eléje terjesztett butorelőleg

kölcsönök lehetőségeit; eszközölte a meghatározott kölcsönök kiutalását, megkönnyítette a tagul való jelentkezést, a tagok részéről előfordult szabálytalanságok élet ügyekezett tompítani, ellenőrizte az üzleti személyzetet, hogy azok lelkiismeretes, becsületes működést fejtsenek ki, folyton arra törekedett, hogy ezt a legnehezebb időt: ezt a kezdő időt, ezt az első félvet már haszonnal zárhassa be; ami ha nem is közvetlenül, de közvetve a butoresarnoki tagok, mint butortulajdonosok fokozott üzleti forgalma által sikerült is. Nem kell a bécsi, vagy más külföldi butor már a nagyváradi közönségnek, mert a huszonöt asztalos és három kárpitos butoresarnoki tag a legszerényebb kíváalomtól a legmagasabb igényekig mindenkit ki tud elégíteni. Barbu Romulus nagyváradi kereskedelmi és iparkamarai elnök, aki ezen ideális intézménynek is elnöke, ki is fejezte a közgyűlésen az igazgatóságnak köszönetét és elismerését és a tagok lelkes ovációja mellett arra tett ígéretet, hogy törekedni fog virágzóvá, elismertté, hírnevessé tenni a „butoresarnokot.” A teljes létszámmal tartott közgyűlést az a remény töltötte be, amidőn az 1924-iki zárszámadást magáévé tette, az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a szokásos, de kiérdemelt felmentést megadta, valamint az 1925-évi költségelőirányzatot elfogadta, hogy minél hamarabb megkészszerződjék a butoresarnok tagjainak száma és az üzletelhelyiséget ki kell bővíteni. A közgyűlés lelkes ováció mellett köszönetet szavazott Szabó Károly ügyvezető igazgatónak a fáradságtalan és ideális szervezésért, a termelő munkáért és Kovács János üzletvezetőnek a becsületes munkálkodásért.

* Vasárnap diák- és gyermekbál záróráig. A vasárnapi diák- és gyermekbál iránt óriási az érdeklődés gyermekek és diákok között. Az urítárság minden gyermeke jelen lesz, minden ifjú leánya és diákság a rendezőség a meccsre tekintettel a bál időjét záróráig meghosszabbította, hogy az ifjuság mulathasson. Ez az egyetlen gyermek- és ifjusági bál az idén, amelynek másorán a legtehetségesebb, legszebb gyermekek szerepelnek. De szerepel Pat és Patachon, a híres Zigottó is. Továbbá Zigre Zoki, Löbl Lilla, Beregi Évi, Beregi Mancsi, Marton Évi, Ligeti Maca, Radó Zsuzska, Arany Magda, Homoki Józsi, Havas Kató, Schwartz Agica, Winkler Rózi, Löwy Gyurka, Désy Gabi, Schulhoff Anci, Reich Edith, Bürger Olga, Rothbari Zoli, Rác Nusi, Balogh Gizi, Szücs Gizi, Beregi Magdus és még többen, köztük a bájos pápaszemes nénikék. Csupa legtehetségesebb legkitűnőbb táncosok és előadók a gyermek- és ifjú világnak. Valamennyi számot a kitűnő tanárnő Antalffy Margit tanította be s ő is vezeti az egész mulatságot, ami mar garancia a nagy sikerre. Lesz konfetti s mindefele játék. Kezdeté délután 3 órakor. A műsor közben és utána tánc záróráig. Jegyek előre válthatók a Hegedűs Hírlap-irodában.

* Szabó-ruházati munkások folyó hó 29-én, szerdán este fél 8 órakor a Munkás Otthonban Str. Cuza Voda 24. alatt rendkívül fontos napirenddel taggyűlést tartanak. Okvetlen megjelenést kér a Vezetőség.

APOLLÓ MOZGÓ

Atlantic slágerfilm!

Ma, szerdán

Atlantic slágerfilm!

A SZERELEM PIACÁN

Megható történet az életből 8 hosszú felvonásban.

A főszerepekben: Corinne Griffith és Conway Tearle.

Megindító téma. — Kitűnő rendezés. — Kápráztató toaettek.

SCARAMOUCHE

* Megálmodta a halálát. Belényesből jelentik: Megírtuk, hogy tegnap reggel Pisti Kádár István közismert jánosfalvi fuvarost a falu alatt egy tehervonat szekerével együtt elütötte és a gazdát cafatokra tépve húzták ki a mozdony alól. Az átjárónál nincsen sorompó, a gép zakatolását pedig elfojtotta a közelben dolgozó 30—40 farakodó munkások nagy zaja, de egyébként a Sonkolyos felől jövő vonatot az átjáróig nem lehet látni és már több szerencsétlenség történt ezen a helyen. Érdekes, hogy Kádár István megálmodta szerencsétlenségét, Mielőtt elindult volna, azt mondta hozzátartozóinak, hogy rossz álma volt, azt álmodta, hogy bármint igyekezett is, nem tudta utolérni Belényesbe menő fuvaros-társait. Ezután reggelizett, befogott s elindult Belényes felé, hogy onnan több társával cserepét szállítson, de már a falu alatt utolérte a halál.

* A filharmonikusok május 6-iki koncertjén Votavcska József és Hubicz Ferenc karnagyok dirigáltak. A műsor kiemelkedő számai: a filharmonikus énekár bemutakozása, D. Eichner Iona zongoraművész közreműködése, stb. Jegyet Vidornál előjegyezhetők.

Jön Jön

Salammbó

DORIAN FILM!

* A „Lakásbérlet Szövetsége” folyó évi május hó 3-án (vasárnap) délután 11 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében (Str. Alexandru II 11) tartja az évi rendes közgyűlést, melyre a város önkormányzatát meghívja. Társsorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Tithári jelentés a múlt évi működésről. 3. A lakbérleti törvény általános ismertetése. 4. A tisztikar esetleges kiegészítése. 5. Esetleges indítványok, melyek azonban a közgyűlést megelőzőleg 2 nappal írásban bejelentendők.

SCARAMOUCHE

* Hogyan akar egy háztulajdonos megszabadulni lakójától? Rövid idővel ezeket egy vidéki vasutat: Cseh András Nagyváradra költöztet és megvette a Kálvária-utca 31. számú házat, amelyben a város egyik közbiztonságban élő polgára: Fluck Ernő lakik. Az új tulajdonos most nem mindennapi módon akar megszabadulni a lakójától. Minden lehetőséget kihasznál, hogy a lakótól megszabaduljon. Például az udvaron levő hatalmas diófát kivágatja Cseh András, hogy a bérletje a természet ne élvezhesse. Ezután sértegetni kezdte Fluck Ernőt, aki az üldözést most már nem bírta tovább és tegnap az ügyészségen feljelentést adott be magánérintés miatt a házigardája ellen.

SCARAMOUCHE

Örökbeadó két árva kislány. Egy esztendővel ezelőtt egy szegény anya jelentkezett a jótékonyegyesületek irihölgyei előtt és elmondta, hogy nem bírja tovább a borzasztó nyomort. Arra kérte a jótékony egyesületeket, hogy legalább a két kis leányt mentse meg az elzárulástól és a pusztulástól. A két leánygyermek, az egyik 8, a másik 10 éves, gondozásba is vették és egy esztendője tarják őket a különböző jótékony intézményeknél. De a szegény fejlődő gyermekeiknek hiányzik nagyon az otthon, a szerető, gondos emberek és ezért nagyon szeretnék őket örökbeadni. Két szép, egészséges leánygyermek keres meleg otthont. Ha van olyan család, amely hajlandó volna a kislányokat örökbe fogadni, keressék fel Perles Józsefné úrhölgyet Nicolae Jorga (Zsidó-utca) 5. sz., aki szívességből megadja a szükséges felvilágosításokat is.

Jön Jön

Salammbó

DORIAN FILM!

* Külföldi utazáshoz vízumokat, ha gyorsan és pontosan akar, a Hegedüs Hirlapirodába vigye.

* Kölsönkönyvtár ingyenes sorsolás a Hegedüs Hirlapirodában. Május 12-én I. nyeremény: 1 üveg pezsgő Robin Charles Gerliczy-utcai pezsgőgyárból. II. 1 pár Baby cipő Carmen gyermekcipőszalonból str. Josif Vulcan (Nagy Sándor-ut.) 4. III. 10 habos kávé a Stepper cukrászdában.

Jön Jön

Salammbó

DORIAN FILM!

* Old England tavaszi keztyű és harisnya ujdonságai megérkeztek.

SCARAMOUCHE

* Balázs Árpád legújabb kottája: Szeretnék május éjszakákon című nagysikerű nótája ára 12 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* 24 óra alatt kaphat magyar, osztrák, cseh, francia, angol vízumokat a Hegedüs Hirlapirodában.

SCARAMOUCHE

* Magyar utlevelek hosszabbítását vállaljuk. Kis illeték 100, nagy illeték 1000 lei a Hegedüs Hirlapirodában, Gyorsan és pontosan intézzük, 4 nap alatt kész.

TÖZSDE

Zürich, április 28. Nyitás: Berlyn 122'85, Newyork 516, London 2487, Páris 2677 fél, Prága 1530, Budapest 0.0072, Bukarest 230, Bécs 0.0072'65.

Bukarest, április 28. Zárlat. Devizák: Páris 1150, London 1075, Newyork 223, Milano 915, Zürich 43 egyn., Bécs 31 fél, Prága 660.

Valuták: Font 1060, frank 12, svájci 42, lira 920, dinár 360, dollár 221 fél, osztrák 32, magyar 32, szokol 660.

Zürich, április 28. Zárlat: Berlin 122'80, Amsterdam 206'65, Newyork 516, London 2486, Páris 2685, Milano 2110, Prága 1530, Budapest 0.0072, Belgrad 830, Bukarest 230, Bécs 0.0072'65.

Budapest, április 28. A keddi értékpapír-zárlat: Angol-M. 31, Leszám. 63, Kereskb. 1062, Beocsini 1000, Urikányi —, Ganz-V. 1010, Cukor 2035, Nasici —, Magyar H. 373, Olaszb. 19, Belv. Tak. 30, Borsodi szén 60, Fegyver 585, Láng 7150, Lichtig 1025, Ofa 475, Osztr. H. 143, Rima 138, Pestli Hazai 2405, Közsén 3200, Ganz-D. 2245, Lipták 18, Tröszt 158, Atlantika 17.

Budapest, április 28. A keddi terményszámla. Irányzat tartott, terményszámla lanya. Tiszavidéki buza 515—520, korpai 235, zab 415—420 ezer korona.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Román előadás.
Mariska vendégfelléptével. Premierbérlet.
Csütörtök: Altona, drámai ujdonság, E. Kovács Mariska felléptével, A) bérlet.
Péntek: Altona, drámai ujdonság E. Kovács Mariska felléptével B) bérlet.
Szombat délután fél 4 órakor: Próbaházasság, operett, oleső helyakkal.
Szombat este: Sibil, operettrepreiz, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3 órai kezdettel: Tul a nagy Krivánon, Horváth Nusi felléptével.
Vasárnap fél 9 órakor: Arendás zsidó, népszínmű dalokkal és táncokkal, bérleten kívül.
Hétfő: Magdolna, életkép, A) bérlet.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— Ma van az Altona bemutatója. Ma, szerdán este van a premierje Fazekas Imre szenzációs drámájának, az Altonának. Ennek a drámanak a műfaját egy német kikötőváros adta, ahol a tengerész-

tisztek kikötés terhe mellett tiltották meg a matrózoknak az ivást. Ebben a környezetben viszi el a nézőközönséget a szerző egy rendkívül izgalmas és újszerű témájú darab keretében, melynek messzét a legmélyebb emberi indulatok és förtelmek tengeréből merítette. Az Altona főszerepét E. Kovács Mariska játssza, akinek ez az alakítása, eseményzámba fog menni. A többi szereplők a társulat legjobb erői lesznek, amennyiben Jósika Mici, T. Pogány Janka, Kertész Mancsi, Tóth Elek, Bihari Nándor, Kabos, Stoll, Galambos, Madas, Rohoney játszik a főszerepeket. A darabot Gróf László rendezi. Az Altona bemutatója bérletzúnetben lesz, csütörtökön A) bérletben, pénteken pedig B) bérletben kerül színre.

— Sibil. Szombat este eleveníti fel az operett együttes Jakobi Viktor legszebb operettjét, a Szibilt. Ez a híres világot járt operett egy évtized óta aratja diadalait a világ minden színpadján és feledhetetlen esték emlékét idézi fel nálunk is. A Szibil főszerepeiben Horváth Mici, Betegh Bébi, Kertész Mancsi, Bihari Nándor, Rohoney, Sós, Bihari Nándor, Madas játszik.

— Hilf Lászlóné vendégfellépte. A jövő hét szordáján Hercegh Ferenc egyik legkitűnőbb színművében, a Dolovai nábob leányában lép először színpadra egy nagyváradi úriasszony, Hilfné Csillag Emilia. Hilfné vendégjátéka elé Nagyvárad egész társadalma a legnagyobb érdeklődéssel tekint.

MOZI

— Glória Swanson, a legjobban fizetett és legnépszerűbb filmpámadonna játssza „A végzetes győzelem” című film főszerepét, melyet ma mutat be a Dorian-filmszínház. Kivül még Antonio Moreno, Rodolpho Valentino legveszélyesebb riválisa játszik a párizi kábilásu darabban, melyben löverseny, képviselőházi ülés és virágkorzó is vannak. Előzőleg színre kerül egy 2 felvonásos Mac Sernel-burleszk. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

— Az Apolló-mozgó ma, szerdán a „Szerlelem piacán” című kiűnő Atlantic slágertitket adja. Gyermeke elvesztése felett érzett fájdalomnak hűvebb, megindítóbb jellemzését még nem láttuk filmen, mint amint Corinne Griffith, ez a kiváló amerikai filmstar e darabban produkál. A legkegyetlenebb szívet is meg kell, hogy indítsa az a mély fájdalom, melyet ez az istennő áldotta tetségtű mozisínész nővérre juttat és valóban felélegetünk, amikor végre annyi sok szenvedés után tántoríthatatlan becsületességgel a jutalmat elnyeri. Mielő partnere Conway Tearle, a legjobb amerikai bonviván mozisínész a teljes elismeréssel kell lennünk a rendező iránt, aki kitűnő rendezésével nemcsak a szívet, hanem a szemnek is a legszebbet, legjobbat nyújtja. Gyönyörű toalettek, fényes berendezések és a millió egyaránt a legfőkétebb.

Vegyileg TISZTIT, MOS, VASAL BORGOS
vegytisztító, Bazár épület (Színház mellett.)

NAGYVÁRADIAI HÁZTULAJDONOSOK BANKJA

PARCUL TRAIAN (SZÉCHENYI-TÉR) 12. SZÁM

BETÉTEKET elfogad kamatozásra.
KÖLCSÖNÖKET nyújt háztulajdonosoknak 10 ezer lei erejéig bekebelezés vagy háztulajdonosok kezessége mellett.

HÁZKEZELÉSEKET a bruttó bevétel 10%-áért elvállalja,

takarékbiztosítási osztálya
lehetővé teszi mindenki részére a könnyű vagyon-szerzést, a családja jövőjéről való gondoskodást, aki ugyanis életkor szerint 15 éven át hetenként 13 lei 50 banit, 14 lei 50 banit, vagy 15 lei 50 banit befizet, 15 év múlva kikap 10 000 leit, halála esetén pedig akár egy heti befizetés után is családja azonnal megkapja a 10 000 leit. A biztosított összegért a régi jóhírű Fonciere biztosító társaság vállal felelősséget. Minden biztosító heti befizetési könyvben eszközölheti a befizetést. Ily alapon biztosítást köthet 500 000 lei erejéig.

INGATLAN OSZTÁLYA foglalkozik házak adás-vételével.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor 30 lei, vastag betűs 6 lei

LAKÁS

Egy csinosan burtozott szoba azonnal vagy májusra kiadó. Str. Magyars-utca 10. 1168

Készabós modern lakás keresek. Leépítésért. Cim Hegedüs Hirlapiródnában. 868

5-6 szobás lakást magas leépítésért keresek, csak a központban. Cserelakás is van. Cim Hegedüs Hirlapiródnában. 1184

Lakásnak alakítható rakár vagy műhely kiadó. Str. Caia Victoriei (Kolosvári u.) 4. sz. 1196

Műhelyhelyiség, földszinti, világos, Bulevard Regele Ferdinand (Rákóczi)-uton azonnal kiadó. Ugyanazt az asztalok, székek, fali kárpátok eladó. Cim a kiadóba. 1188

EGY SZOBA

előszoba, konyha, ételkamrából álló szép tágas lakás Str. Episcop Ciorogariu (U. u. utca végén átadó Ertekezni az

ARDEAL

irodában, főposta mellett. Telefon 203.

Alkalmazás

Építész rajzolóit önálló munkakörű felvétel a „Palatinus” építő vállalat. Str. Vlahuța 33. 1163

Háztartás vezetésére vállalkozik keresztény uró, a háztartás minden ágában járatos, kiűnően főz, vidékre is megy. Címeket a kiadóba kérek. 1108

Jó házból való leány fiatal párhoz vagy magános uróhoz ajánlkozik. Cim a kiadóban 1104

Pénztárnok vagy egyéb bizalmi állást vállalnak kucióval rendelkező dipomás férfi. Cim kiadóban. 1185

Magyar-német gyors- és gépirónó, avagy gépiró jó kézirással, — valamelyes könyvelői praxissal — szálított céghez felvétetik. Kézrel írott ajánlatokat, fizetési igény megjelölésével, „Perfect” jellegre a kiadóba kérek. 1193

Intelligens kisaasszonyt, lehetőleg németet, keresek délutánra két nagyobb leányka mellé. Od England. Piața Regina Maria (Bémer tér). 1191H

Iroda kisaasszonyt, perfect gyors- és gépirónó keresek május 1-re. Dr. Pelle ügyvéd. 1189H

Adás-Vétel

Eladó több beköltözhető három- és négy szobás uró magánház, nagyon szép lakásokkal. — Kortsmáros László, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló u.) 22. 1160

Eladó kisebb-nagyobb házak és szőlők Tománénál, Nilsesztelep d. u. 3-6-ig. Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 21. szám. 908

Egy új modern hálószoba butor sürgősen eladó. Str. Sft. Jeromos 17. 1192H

Raktárnak, műhelynek száraz helyiségek iparvágány mellett azonnal kiadó. Str. N. Filipescu (Szarvas sor) 25. 1180

Strada Pasteur (Kórház-utca) 69. sz. a. a Str. Moldova (Kálvária)-utca átnyúló egy ház, telekkel és több háztelek, részleltetésre is, olcsón eladó. Ertekezni Tátray Kálmán ügyvéd irodájában Strada Episcop Ciorogariu (völ. Uri-u.) 15. sz. II. emelet 1. sz. alatt. 1025

Szép üzletb. rendezés galériával elnyos. fizetési feltételekkel eladó. Strada Vlahuța (Szent János u.) 7. F. öh. ichnél. 1190H

ÉRTESITEM a nagyváradai és biharmegyei uró közönséget, **kenyyszer kilakoltatásom folytán** raktáramon levő összes valódi angol szövetelekből **minden elfogadható árban** készítek legcsébb öi önyöket. **WEISZ E. ZSIGMOND** uró szabó, Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1.

RÉZGALIC nagyváradai raktáramból azonnal készletből szállítok **prima minőségű garatált 98-99 százalékos rézgalicot** „Phönix” gyártmányt a legolcsóbb napi áron. **STEINER M. ALBERT UTÓDAI Nagyvárad** Strada Prințul Carol (Szilágyi Dezső utca) 17. sz. Sürgőncim: Steiner ügynőség. — Telefon: 179.

Eladó ház szép nagy telekkel, ugyanott asztalos-szeuszámok. Luceafărului (Csáki-utca) 2. Csillagváros. Ny.

LEANDERFA 4 drb. (2 piros, 2 fehér) eladó Zsiskov Rudolf férfiszabónál. Str. Gen. Holban (Széles) utca 27. Négáll intézet mellett. Ny.

Str. Avram Iancu (Kosuth-utca) üzlethelyiség piac mellett, megfelelő leépítésért átadó. Cím a kiadóba. 1194

Diotonar jurídó Pop féle megvétele keresetlik. — Corvina könyvkereskedés, Piața Unirii 16. 1186

Kersek megvételre kézi-erőre berendezett 4-5 literes cukrászdai fagyalt-gépet Kemény cukrászda, Simleul Silvaniei. (Szilágy-somlyó.) 1187

Eladók a pógári csiszológépek, motorok, asztalos-üzemi gépek, esztergályos felszerelések Str. Damsianu Jókai u. 12., kapuval szemben. 1134

Eladó káptalani s. énekért, mellett 5 hold kitűnő szántóföld kisebb parcellákban is. Ugyanott házhelyek kapnak. Kortsmáros László Str. I. C. Bratianu (Szaniszló u.) 22. 1158

Háromszáz ezer leiz esetleg beköltözhető házakat keresek Várady is van ügynősége Str. N. Colae Zsiga (Lukcs György u.) 34. Tele 04 17-28. 1170

Eladó központban 7 főúri magánház gyönyörű lakásokkal. Kortsmáros László Str. I. C. Bratianu (Szaniszló u.) 22. 1159

Eladó ház nagy telekkel, beépített modern lakásokkal, gyári helyiségnek, valamint magánháznak egyaránt alkalmas, a családok miatt sürgősen eladó. Megtekinthető Str. Ros orilor (völ. Huszár-utca) 7.

Farrer: „Aki a halálra ítéltek”, Seroa Matild: „Bűn és büntetés” II. kötetét megvételre keresem. Cim Hegedüs Hirlapiródnában. 1100

Eladó azonnal beköltözhető 3 szobás magánház 210.000 Lejért. Kortsmáros László, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 1157

Azonnal kiadó esetleg eladó magánház, mely áll 1 szoba, konyha kamrából, disznóartáshoz alkalmas helyiségtől és beveteménnyel szép konyhakertből. — Cim Farkas telep 99. 16. 1107

Házak eladók. Házaladás megbízásokat vállallunk. Kölosönöket megszerzünk. Magánpénze-et jutalékkal kihelyezünk. Adás-vételi R-Parcul Traian 12. Értésítés délután. 405

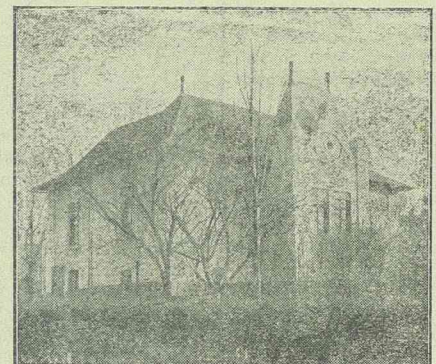
Plissó és gouvre munkák nagyon olcsón készítenk Str. Alexandri (Felek u.) 22., kapuval szemben. Ny

30.000 Lei kölcsönt biztos tetézet mellett keresek jó kamattal. Ajánlatokat „Biztos” jellegre a kiadóba kérek. 1195

Remélem tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztat DEUTSCHENFUTAR Utileveket elintézt.

Román-Magyar Magyar-Román Ghetie szótár eladó a Hegedüs Hirlapiródnában.

Eladó

Ötszobás nyaraló souterin-nel és kitűnő b. pincével. Külön vincellérakás, istálló és kocsiszin. Három hold szőlő fél hold gyümölcsös és teljes pincel-felszereléssel, nyári vendéglőnek alkalmas.

Bővebbet **Dr. Sarkady Sándor ügyvéd** urnál Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi)-ut 16.

Abbáziába utazók figyelmébe a tengerpart legszebb helyén a **PENSIO ELENA** volt Steinacker villa

(Sud strand Stefania mellett) ajánl kényelmes tengerre nyíló szobákat, kitűnő magyar és francia konyhával napi 30 lirtól. Felvilágosítást nyújt a Hegedüs Hirlapiródnában

Szász Erzs.

UTLEVELET ÉS VIZUMÁT

Leggyorsabban elintézi **SCHREIER ÜGYNÖKSÉG**

Josif Vulcan (Nagy Sándor u.) 1. Veiszlovics-ház.

BÉLYEGZŐK olcsón, szép kivitelben, gyorsan és pontosan a **„GRAPHICÁ”-nál** Rimanóczy-utca 4. sz. a. készülnek.

Sörszivattyuk

4 és 6 csap-pal, va a-mint bor-pince föl-szerelések és kelékek kaphatók az **Industria SiCommer-ciala banknál** Cluj, Strada Gen. Ne-culcea Nr 2 Renner-palota.

Kérjen prospektust

Mindenütt kaphatók:

Ursus Extra világos és Hercules dupla ma-latabarna

kolozsvári sörkülönlegességek

URSUS-CZELL SÖRFŐZDE, KOLOZSVÁR

Nagyvárad ierakata: Strada Astra (Gilányi-utca) 5-7. sz.